

US 41/2017 Helse, miljø og sikkerhet NMBU. Årsrapport 2016

Universitetsledelsen

Saksansvarlig: Administrasjonsdirektør v/personal- og organisasjonsdirektør
Saksbehandler(e): Gro Holter
Arkiv nr: 17/00100-3, 17/00953

Vedlegg:

1. Helse, miljø og sikkerhet NMBU. Årsrapport 2016
2. HMS-handlingsplan 2017-2018
3. Vedlegg 1-4 til årsrapport, kun internett

Forslag til vedtak:

Årsrapport for helse, miljø og sikkerhet tas til etterretning.

01.03.2017

Mari Sundli Tveit

Rektor

Innledning

Det skal årlig fremlegges rapport om helse, miljø og sikkerhetsarbeidet for universitetsstyret. HMS-årsrapport er en faglig gjennomgang av utviklingen av HMS-arbeidet som er gjort i løpet av året som har gått. Vedlagt er årsrapport for 2016, vedlegg 1.

I HMS-handlingsplanen 2017-2018 er prioriterte delmål og tiltak beskrevet for arbeidet innen helse, miljø og sikkerhet i tiden fremover. Se vedlegg 2. Dette vil særlig omhandle temaene opplæring, avvikssystem, miljøstrategi, psykososialt arbeidsmiljø, arbeidet med kvalitetssikring av laboratoriesikkerhet og medvirkning i byggesaker.

Rektors vurdering

Rektor ber styret om å ta årsrapporten for helse, miljø og sikkerhet ved NMBU i 2016 til etterretning.

Det er videreført en forkortet årsrapport (til 2 sider) etter ønske fra Universitetsstyret, ved behandling av HMS-årsrapport for 2015. Årsrapporter fra bedriftshelsetjenestene, vernetjenesten og melding om AMUs aktivitet er vedlagt elektronisk.

Det er gledelig at sykefraværet ved NMBU er synkende, fra 3,5 % i 2015 til 3,1 % i 2016. NMBUs mål er å ha en nærværprosent på 96%, slik at fraværet ikke overstiger 4 %. Etter rektors vurdering har NMBU gode rutiner for å følge opp sykmeldte ansatte, i henhold til gjeldende krav. Det er betydelige forskjeller mellom enhetene, mellom stillingsgrupper og mellom kvinner og menn. I enheter med kjent høyt fravær er det satt inn tiltak sammen med Arbeidslivssenteret og bedriftshelsetjenesten.

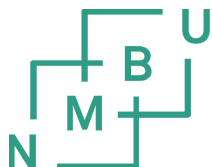
H-verdien er derimot økt fra 1,56 til 2,65 (7 skader med fravær). 5 av 7 skader er belastningsskader som følge av tungt arbeid og ugunstige arbeidsstillinger. Bedriftshelsetjenesten har påpekt behov for risikovurdering av ergonomiske forhold i «driftsbygninger» (lab'er, dyrefasiliteter, klinikker osv.), noe rektor vil følge opp.

Stilling som laboratoriesikkerhetskordinator er besatt fra 1.3.2017, nå i 100 %. Dette er viktig for fortsatt å kunne ivareta og koordinere det overordnende arbeidet med laboratoriesikkerhet ved NMBU og forberede flyttingen av Veterinærhøgskolens laboratorier til Ås.

Rektor har understreket viktigheten av at vernetjenesten involveres i alle deler av organisasjonen. Hovedverneombudet har uttrykt bekymring for det høye tempoet og om det er tilstrekkelig reell medvirkning i omstillingsprosessen. Dette mener rektor er ivaretatt, men vil komme tilbake med en vurdering i forbindelse med evalueringen av omorganiseringen.

Det er fortsatt enheter som ikke tilbyr alle ansatte medarbeidersamtale. Rektor vil vektlegge og tydeliggjøre lederes ansvar for dette, samt lederes oppgaver og myndighet i den nye organisasjonen, også for HMS.

Rektor vil sørge for at det arbeides videre med HMS i tråd med handlingsplanen for helse, miljø og sikkerhet 2017-2018.

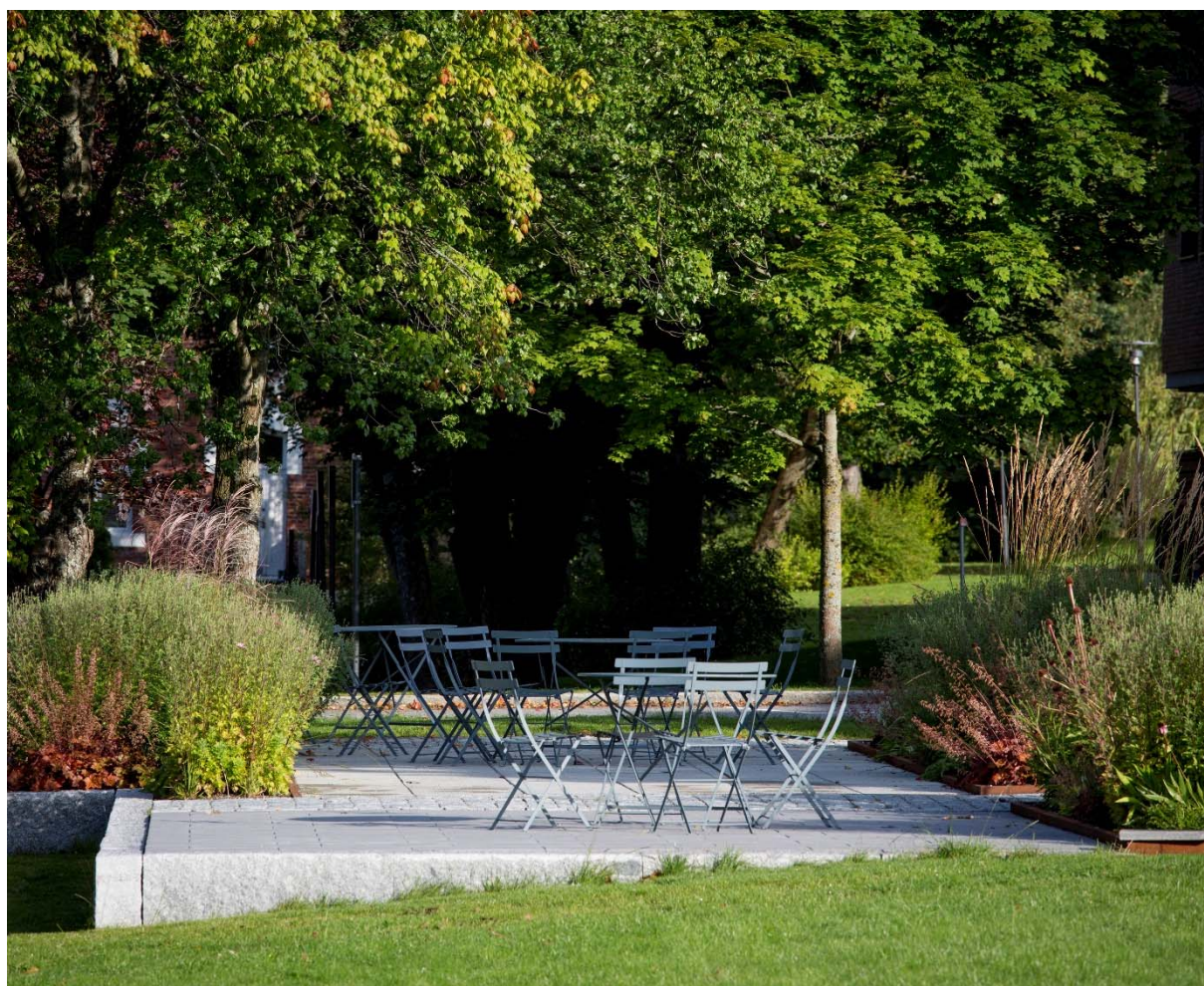

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

Helse, miljø og sikkerhet NMBU

Årsrapport 2016

Personal- og organisasjonsavdeling

Årsrapport helse, miljø og sikkerhet 2016

2016 har vært et svært travelt år for NMBU, med omstilling, store byggeprosjekter og høy forsknings- og studieaktivitet. Det er utøvd mye godt HMS-arbeid ved universitetet. Året har også avdekket områder som organisasjonen kan trekke lærdom av og forbedre.

NMBUs sentralt organiserte HMS-ressurser er omstilt og består av sentral HMS-koordinator (100%), sikkerhetsleder (100%), miljøkoordinator (50%) og laboratoriesikkerhetskoordinator (100%). Fagansvaret for HMS er delt mellom flere enheter i universitetsadministrasjonen. Personal- og organisasjonsavdelingen (POA) koordinerer og tilrettelegger det systematiske HMS-arbeidet. Det er brannvernleder og sentral strålevernkoordinator på hvert campus.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) har holdt fem ordinære møter, et ekstraordinært møte og et seminar. Hovedverneombudet ledet utvalget. Statsbygg holdt to informasjonsmøter med AMU NMBU og AMU VI. AMUs byggutvalg behandlet 4 byggesaker. Omstillingsprosessen og konsekvenser for arbeidsmiljøet har vært fast sak på AMUs møter. Problemer med ferdigstillingen av Ås gård og følger for det fysiske arbeidsmiljøet ble behandlet flere ganger. Rektor har fastsatt nye vedtekter for AMU fra 1.1.2017.

Sykefraværet er synkende ved NMBU. I 2016 sank det totale sykefraværet til 3,1% fra 3,5% i 2015. NMBUs mål er at sykefraværet ikke skal overstige 4%. Det er variasjoner mellom yrkesgrupper og enheter. Enheter med høyt sykefravær har gjort tiltak samme med Arbeidslivssenteret, bedriftshelsetjenesten, og POA. Personalkonsulenter og verneombud har fått opplæring i sykefraværsoppfølging. Alle ansatte ble invitert til foredrag om arbeid og helse. Ny seniorpolitikk er utarbeidet.

Sykefravær 2016 (2015)	Menn%	Kvinner%
Undervisnings, forsknings- og formidlingsstillinger	0,7 (1,4)	3,0 (2,8)
Administrativt personale	3,2 (2,9)	4,4 (4,8)
Drifts- og teknisk personale	4,2 (4,7)	6,3 (7,0)
Total	1,9 (2,3)	4,3 (4,6)

Total alle 3,1 (3,5)

Psykososialt arbeidsmiljø: Enhetene gjør ulike tiltak for å styrke det psykososiale arbeidsmiljøet. Flere enheter rapporterer at ikke alle ansatte har fått tilbud om medarbeidersamtale. Bedriftshelsetjenesten og POA har bistått flere enheter i oppfølging av det psykososiale arbeidsmiljøet. Nye retningslinjer for konflikthåndtering og alenearbeid er lagd. Tiltak for å ivareta det psykososiale arbeidsmiljøet ved omstillingsprosesser er beskrevet i omstillingshåndboken. Lederopplæring i HMS og psykososialt arbeidsmiljø er etterlyst og planlegges som del av NMBUs lederprogram. Kurs i mindfulness for ansatte var svært populært, 5 fulle kurs.

7 personskader som medførte fravær, ble rapportert i 2016. Dette ga en H-verdi lik 2,65, en økning fra 1,56 i 2015 (4 skader). Mangelfulle ergonomiske arbeidsforhold var oppgitt som årsak til 5 av de 7 skadene. Bedriftshelsetjenesten har påpekt behov for risikovurdering av ergonomisk belastende arbeid og forbyggende tiltak i laboratorier, verksteder og dyrestaller. Dette må videreføres i 2017.

Fysisk aktivitet. Ansatte ved NMBU kan benytte 1 time av den ukentlige arbeidstiden til trening. BHT gir individuell treningsveiledning til ansatte for å forebygge eller forbedre muskel- og skjelettplager.

Laboratoriesikkerhet. Laboratoriesikkerhetskoordinatorstillingen har vært vakant siden februar 2016. Stillingen er besatt fra 1.3.17 og utvidet til 100% (fra 50%). Det har vært 2 møter i kjemikalienettverket, og en workshop om risikovurdering av kjemikalier og oppdatering av elektronisk stoffkartotek.

Strålevern. Over tid har NMBUs bruk av radioaktive isotoper til forskning blitt betydelig redusert, mens forbruket av radioaktive legemidler vil fortsette å være høyt i nær fremtid. Fire godkjenninger er fornyet hos Statens Strålevern: bruk av radioaktive legemidler, bruk av bestrålingsanlegg, omfattende forskningsmessig strålebruk og gjennomføring av tracerforsøk på forsøksstasjoner. NMBU tilstreber 0-utslipp av radioaktivt materiale. Det har ikke forekommet uhell eller andre hendelser ved håndtering av radioaktive isotoper i 2016. Alt forbruk og evt. utslipp av isotoper rapporteres årlig til Statens Strålevern.

Miljø. NMBU har forbedret sine miljøprestasjoner betydelig de siste årene. NMBU bruker fjernvarme og strøm med opphavsgaranti. Vannforbruket er redusert til 1/10 i løpet av ti år, energisparingstiltak i bygg er utført og det er opprettet miljøstasjoner på begge campus. NMBU eier 13 el-biler og har 66 elbilparkeringsplasser. I 2016 har miljørådet utarbeidet miljømål og tiltak for NMBUs videre miljøarbeid. Sykkelprosjektet «Bygdebike» er startet sammen med Ås kommune og Åspro. NMBU fikk flere medieoppslag om dette innovative prosjektet. Avfallssortering er etablert i SiÅs' største kantiner. I 2017 vil miljørådet arbeide for økt resirkulering av avfall og bedre sykkelmuligheter på Campus Ås.

Sikkerhet og beredskap. Det har vært kriseøvelser for 3 institutter og i beredskapsledelsen. Evalueringen viste at deltakerne fikk bedre forståelse for kriseledelse. NMBU og Ås kommune har hatt 3 møter om samhandling ved en mulig beredskapssituasjon og utarbeiding av felles handlingskort. Sikkerhetskurs om pågående livstruende vold (PLIVO) er gitt ansatte ved institutter og enheter.

Brannvern. I 2016 ble branntekniske anlegg i Samfunnsbygningen, Tårnbygget, Sørhellinga, Parkgården, Økonomibygningen, Cirkus og bygg 14 (Adamstuen) oppgradert. Det har vært brannøvelse i alle NMBUs særskilte brannobjekter, opplæring for nye studenter og bygg- og etasjeansvarlige er gitt. Rutine for håndtering av sentralt gassanlegg ved brann er utarbeidet. Det årlige branntilsynet ga gode tilbakemeldinger og få avvik

Bedriftshelsetjenesten har bistått NMBU i vernerunder, kartlegginger, risikovurderinger, kurs, rådgiving m.v. Arbeidshelseundersøkelser viser liten grad av arbeidsrelatert sykdom. I helsesamtaler fremkommer det at flere ansatte er slitne, usikre og føler at omstillingen tar fokus vekk fra arbeidsoppgavene. Bedriftshelsetjenesten samarbeider godt med NMBU og påpeker at NMBU i enda større grad kan involvere BHT i planlegging av omstillinger, bygningsmessige endringer mv. Bedriftshelsetjenesten kurser innkjøpsgruppene i SLP om arbeidsmiljø og innkjøp av utstyr.

Vernetjenesten har i 2016 arbeidet med omorganiseringen, opplæring av nye verneombud og oppfølging av byggesaker. Hovedverneombud og assisterende hovedverneombud har deltatt i arbeidsgrupper, råd og utvalg i omstillingsprosessen, prosjekt campus, SLP, OU-prosjektet m.m. Verneombudene melder om ulik praksis og holdninger til HMS-arbeidet og involvering av vernetjenesten. Hovedverneombudet har uttrykt for ledelsen bekymring for det høye tempoet og tilstrekkelig reell medvirkning i omstillingsprosessen. Hovedverneombudet har etterspurt risikovurderinger av prosessen, noe som i varierende grad har blitt fulgt opp. AMU har vedtatt ny inndeling av verneområder, fra 1.1.2017 har NMBU 46 verneområder.

Vernetjenestens og bedriftshelsetjenestens anbefalinger for NMBUs videre HMS-arbeid følges opp i HMS-handlingsplanen 2017-2018.

Vedlegg (kun internett)

1. Årsrapport 2016 Follo Bedriftshelsetjeneste, Campus Ås
2. Årsrapport 2016 Stamina Helse, Campus Adamstuen
3. Årsrapport 2016 vernetjenesten NMBU
4. Melding om arbeidsmiljøutvalgets aktivitet 2016

Handlingsplan helse, miljø og sikkerhet 2017-2018, NMBU

Målsetting for HMS ved NMBU

«Trivsel og mestring – i et trygt miljø»

Universitetet skal ha et arbeidsmiljø som bidrar til god forskning og undervisning. Dette skal skje ved å ha et arbeids- og læringsmiljø som:

- fremmer trivsel, samarbeid og innflytelse over egen arbeidssituasjon
- bidrar til innsyn, åpenhet og kommunikasjon
- har fokus på brannsikkerhet, risiko og ytre miljø

Delmål	Tiltak	Status
HMS et lederansvar	Tydelig beskrivelse hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for HMS-arbeidet er fordelt i og mellom nivå 1 og 2 i den nye organisasjonen.	
	Opplæring i HMS-ansvar, -oppgaver og -myndighet for ledere, HMS-koordinatorer og verneombud, inngår i NMBUs lederopplæringsprogram.	
Flere avviksmeldinger – færre (ingen) ulykker med personskade	Videreutvikle avvikssystemet for å sikre bedre håndtering og oppfølging av avvik. Opplæring i endringer i bruk av avvikssystemet for ledere, verneombud og hms-koordinatorer	
	Kartlegging og risikovurdering av ergonomi i laboratorier, verksteder, dyrearealer mv. som tema for vernerundene.	
	Etablere arbeidsgruppe «HMS ved arbeid med dyr» og mandat for denne.	
Et klimavennlig NMBU	Oppfølging av NMBUs miljøstrategi.	
Godt psykososialt arbeidsmiljø for alle	Utarbeide handlingsplan for arbeid med organisatoriske og psykososialt arbeidsmiljø ved NMBU.	
Ansatte er godt trent i sikkerhet og beredskap	Oppfølging av årsplan for sikkerhet og beredskap	
	Kurs i førstehjelp og arbeid med særskilt risiko	
	Revidere rutiner for risikovurderinger og ROS-analyse	
Høy laboratoriesikkerhet ved hele NMBU	Kvalitetssikring av HMS-dokumentasjon på laboratoriene	
	Arbeide for trygg håndtering av plantevernmidler	
	Videreføre kjemikaliegruppa	
God HMS i de nye byggene	Sikre tilstrekkelig medvirkning av arbeidsmiljøutvalget og bedriftshelsetjenesten i byggesaker.	